

Anul I.

15 Noembrie 1924.

Nr. 14.

ȘCOALA NOASTRĂ

REVISTĂ PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL REVIZORATULUI ȘCOLAR,
AL COMITETULUI ȘCOLAR JUDEȚEAN
ȘI AL ASOCIAȚIEI ÎNVĂȚĂTORILOR
DIN JUDEȚUL SĂLAJ

SUMAR:

Lefurile funcționarilor: *Nicolae Nistor.*

Activitatea extrașcolară: *Ioan Mango.*

Rolul social al învățătorului din trecut
și din prezent: *Petru Modreanu.* — Cro-

nica. — Partea oficială.

ZĂLAU, TIPOGRAFIA „LUCEAFARUL“.

D. S. D.

*Biblioteca Universitatii
Cluj*

Posta
jud. Sălaj.

COMITETUL DE REDACȚIE:

REDACTOR :

NICOLAE NISTOR.

MEMBRIL :

*IOAN MANGO, GRAȚIAN CAPĂȚĂ,
SIMION OROS, EMIL POCOLA,
PETRU MODREANU.*

COLABORATORI :

*Victor Boțan, Valentin Câmpian, Gavril Câmpian,
Ioan Cioban, Ioan Codreanu, Ioan Gozman, Aurel
Iepurean, Teodor Ilea, Ioan Luca, Dumitru Măr-
gineanu, Ioan Mateiu, Gheorghe Matieșan, Gheor-
ghe Modreanu, Nicolae Oșian, Alexandru Pop (sub-
rev), Gheorghe Șimon și Pompeiu Țolca.*

Revista apare în 1-a și 15-a fiecărei luni, cu excepția lunilor de vară, pe 12—16 pagini.

Abonamentul pe 1 an pentru Corpul didactic 120 Lei, iar pentru Comitetele școlare și particulari 160 Lei.

Manuscrisele destinate pentru revistă se vor scrie ceteș și numai pe o față a hârtiei. Manuscrisele nu se înapoiază. Scrisori neplătite nu se primesc.

Redacția și Administrația:

Zălatu, Biroul Revizoratului Școlar

ȘCOALA NOASTRĂ

REVISTĂ PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ

Lefurile funcționarilor

Cu sfârșitul fiecărui exercițiu financiar, funcționăria se mișcă dela un capăt al țării la celălalt: se țin întruniri, se votează moțiuni și se scriu în ziare articole pline de duioșie pentru acești umili slujbași ai neamului nostru, cari poartă pe umerii lor destinele statului. Din toate aceste frământări se desprinde strigătul de alarmă al unei categorii de oameni, care își reclamă dreptul la o existență omenească, câștigată prin muncă cinstită. Lumea recunoaște, că nu se poate cere *numai* dela funcționari să-și reducă cele mai modeste pretențiuni, să muncească de dimineața până seara și în schimb să primească o retribuțiune lunară, care face tocmai cât un bacșiș dat unui geșeftar, care mijlocește o afacere, sau cât taxa pe care o încasează un șofer, care transportă 2 fețe simandicoase (pot fi sau îmbogățiți de războiu sau sinecuriști) dela oraș la țară, pentru obișnuita recreație de vacanță.

Siliți să-și câștige o pâne cu atâta trudă, copleșiți de năcazurile familiare, vecinic frământați de grija zilei de mâne, funcționarii, își tocesc numai nervii în căutarea de soluții miraculoase, pentru echilibrarea unui buget, care de ani de zile se închee cu deficite tot mai mari și cu tot mai puține speranțe de îndreptare.

Din marea mulțime a funcționarilor se desprinde chipul blând al dascălului ardelean. Fost învățător profesional, plătit cu câteva măsuri de bucate, de cele mai multe ori și acestea date după calendele grecești; astăzi își duce traiul între școală și pământul expropriat dat

lui în arendă ca un fel de compensație a salariului neînsemnat pe care îl asigură statul și din care nu poate să trăiască.

Vecinic cu gândul la bucatele sămânate, cu ochii la vitele, care îi ară ogorul, la pruncii dela școlile secundare, cari așteaptă bani pentru uniformă și taxa pentru comitetul școlar și alte năcazuri mărunte, cari fac din biata școală o casă pustie fără suflet și fără vlagă, croită tocmai după chipul și asemănarea amărită a învățătorului. Și urmarea firească este, că dragostea de școală și însuflețirea dascălului se răcește, că munca săvârșită este de-o calitate problematică, că legătura cu satul este îndoielnică și întreg prestigiul corpului didactic și al școlii, ca instituție de cultură, este compromis.

Mulți dascăli părăsesc școlile: trec în cadrele active ale armatei, se înscriu la teologie, se fac notari cercuali *), iar școlile rămân văduvite sau catedrele sunt ocupate de băețași neisprăviți, cari fac din obișnuitele noastre obiceiuri biurocratice, numite transferări și detașări, un sport plăcut, care încurcă numai lumea și prin pecetea provizoratului pe toate acțiunile noastre, cari ar trebui să se bucure de mai multă seriozitate.

Acum, când se întocmește din nou bugetul și când o comisiune specială lucrează la noile ajutoare ce se vor acorda funcționarilor, e bine să nu se uite, că învățătorimea așteaptă o justă repartitie a acestor ajutoare.

Știe toată lumea, că numai o dascălime — căreia i-se asigură o existență cinstită — poate să lucreze cu toată râvna pentru ridicarea culturală a țării.

Soldatul cu stomahul gol n'a câștigat nici odată o luptă decisivă!

Nicolae Nistor.

*) Invățătorii ardeleni fiind absolvenți ai școlilor normale profesionale, n'au nici un angajament cu statul.

Activitatea extrașcolară

(Continuare 2.)

II. Pregătirea corpului didactic primar

O parte însemnată a corpului didactic de azi, generația mai bătrână, s'a crescut în școala normală veche. Aceasta abia i-a dat cele mai absolut trebuincioase cunoștințe generale și profesionale, cari nu corăspundeau de plin nici împrejurărilor și recerințelor de atunci, cu atât mai puțin celor de azi. Invățătorul conștiu de chemarea sa, dupăce oșea din școală, trebuia să-și completeze și înmulțească cereul cunoștințelor pe cale autodidactică, ca să poată face destul, cerințelor multiple, ce se așteptau, dela el. Unii o făceau, dar cei mai mulți se mulțumeau cu cât au învățat în școală, uitându-le și pe acelea cu încetul.

Iată ce ne spune în privința aceasta un bărbat de școală, care a stat mult timp în fruntea învățământului nostru, Dl. Dr. I. Mateiu: „Cunoștințele pedagogice, câștigate în seminar, cari după cum am spus încă nu sunt depline, formează singurul isvor dela care își iau învățătorii îndrumări pentru orientarea de nevoi în școală. Izvorul însă, care nu e alimentat prin ploi, dela o vreme sacă și dispare. Și cum cei mai mulți dintre învățătorii noștri trăesc aproape în tot cursul activității lor numai din zestreă câștigată în seminar e foarte firesc, ca într'o bună zi îndată ce numai poartă grije pentru sporirea ei, aceasta să se epuizeze cu desăvârșire. Așa se întâmplă apoi că învățătorul perde punctele de sprijin și de orientare sigură, ajungând să dibuească acolo, unde se pretinde o muncă fixată înainte, după legi înțelepte.*)

Ideea activității extrașcolare fiind nouă, școala normală veche n'a putut da elevilor săi nici o povață, nici o pregătire pentru acest ram al activității învățătorului, care era avizat esclusiv numai la puterile sale în aceasta direcțiune. Urmarea a fost,

*) Dr. I. Mateiu: Din carnetul unui dascăl pag. 47.

că școala primară nu s'a putut ridica la înălțimea rolului ce trebuia să aibă în viața culturală a neamului nostru, iar activitatea extrașcolară a învățătorilor până înainte de războiu cu câțiva ani, era redusă aproape la zero. Dar și ce s'a făcut în perioada aceasta, n'are caracterul unei munci sistematice.

Dacă vechea pregătire a corpului didactic n'a fost multumitoare în trecut, cu atât mai puțin îndestulătoare va fi în viitor, când învățătorul va trebui să rezolve atâtea probleme culturale și sociale de cea mai mare însemnătate. De aici urmează, că reforma școlii normale se impunea ca o necesitate imperativă. Ea trebuia pusă pe baze noi ca să-și poată împlini misiunea amăsurat cerințelor și necesităților de azi. Dela creșterea și pregătirea, ce va da ea viitorilor luminători ai satelor, depinde regenerarea școlii primare și prin ea propășirea culturală, morală și economică a neamului și consolidarea lui.

Se impune deci întrebarea, că între noile împrejurări, ce se așteaptă dela școala normală? Vom răspunde pe scurt!

Școala normală nouă va avea pururea în vedere principiul, că omul este productul educațiunii, ce i-se dă. Potrivit acestui principiu va pune mare grijă pe educația elevilor săi, ca aceia sa fie oameni morali și întregi truște și sufletește, în stare să ia cu bune nădejdi de izbândă lupta vieții și să învingă multele piedeci, ce le vor sta în cale.

Dacă și cel din urmă funcționar are nevoie de o bună pregătire profesională, cu atât mai mult are învățătorul care nu este un simplu funcționar, ci educatorul și luminătorul unui neam întreg. În consecință școala normală pe lângă o bună educație, nu va cruța nici o ostăneală, ca să poată da elevilor săi maximumul posibil de cultură generală și o bună pregătire profesională din care nu pot lipsi nici cunoștințele sociologice și etnografice.

Am văzut, că învățătorii eșiți din școala normală veche n'au prînit nici o pregătire pentru activitatea extrașcolară. De unde a urmat, că aceasta activitate a avut proporții foarte reduse. Școala normală nouă nu poate cădea în aceeaș eroare fatală. Ea va face totul, ca să asigure învățătorului pregătirea necesară și în acest ram al activității sale.

Unul dintre cele mai importante mijloace ale activității extrașcolare este muzica, cântul bisericesc și profan, pentru cari poporul nostru arată o deosebită dragoste. Aceasta împrejurare va ușora în mare măsură munca învățătorului. Pe predarea lor se va

pune mare grijă, ca nici un elev să nu părăsească școala normală fără de-a și-le însuși în cea mai mare măsură posibilă. Este lucrul regretabil, că în școala normală nu se predă cântul bisericesc. Acest rău trebuie îndreptat.

Numai dacă astfel vor fi pregătiți viitorii învățători, vor putea desvolta activitatea intra și extrașcolară, ce se așteaptă dela ei și numai așa vor deveni ceea ce dorim cu toți să fie: *adevărați luminători și conducători ai satelor și cei mai valoroși factori culturali ai vieții noastre publice.*

Pentruca sarcina ce au luat asupra lor, dupăce vor intra în viață să nu li-se pară prea grea și insuportabilă, elevii școlii normale vor fi obișnuiți cu întrebuintarea rațională a timpului prin muncă continuă și folositoare. Li-se va picura în suflet zi de zi idealismul și iubirea de carieră.

Timpul de studiu actual este prea scurt ca să se poată da o pregătire bună și temeinică. Este neapărat de lipsă ridicarea lui la 8 ani pelângă susținerea actualului sistem de a se pregăti elevii în aceea școală începând cu cl. I. Aceasta este o dorință imperativă exprimată de toți factorii cari se ocupă cu învățământul și îi cunosc lipsurile. Corpul didactic a cerut acest lucru de repetite ori și favorabila rezolvire i-ar ridica moralul.

Pe lângă buna pregătire din școala normală, învățătorul trebuie pus la adăpost de grijile materiale prin o salarizare corăspunzătoare pregătirii și muncii grele, ce se așteaptă dela el.

Sperăm, ca cei chemați vor face totul pentru deslegarea norocoasă a acestor chestiuni.

III. Activitatea extrașcolară

Înainte de a trece la obiectul acestui capitol voiu arăta pe scurt necesitatea și istoricul, însemnătatea și necesitatea activității intra și extrașcolare. „Instrucțiunea Casei școalelor și a culturii poporului“ nrul 9818. din 10 Iunie 1922, spune următoarele: „Școala primară e singurul așezământ de cultură și educație, pus la îndemâna maselor populare. Copiii sunt ținuți însă în ea, 4—5 ani, și la o vârstă timpurie când cunoștințele ce și-le însușesc, și influința educativă a ei se pierd repede, astfel că trecerea unui copil prin școală, devine în viața lui un accident trecător, despre care îi rămâne numai o amintire vagă.“

„Ori cât de rodnic ar lucra, școala primară nu poate fi îndeustulătoare, pentru luminarea și educarea maselor populare,

fiind că n'are timpul necesar să prefacă spiritul, sentimentele și moravurile și să formeze deprinderi bune și statornice, cari să rămână pentru toată viața.“

„Pentruca școala elementară să poată satisface cerințelor unui stat model, e necesar ca rezultatele învățământului primar să fie întărite prin opere, care să continue, să susțină și să complecteze efectele școlii, după părăsirea ei.“

„Toate țările recunosc astăzi nevoia, ca școala primară să continue sub diferite forme care să țină pe copil și pe tânăr, în legătură și sub influința ei educativă, până la vârsta când puterea lui de judecată se întărește și-l poate călăuzi, spre a deosebi binele de rău și a-l feri să cadă în ispitele cari îl atrag de tot pasul.“

„Apoi, tradițiile culturale lipsesc poporului nostru, cu desăvârșire. Păturile de jos ale lui au fost chemate decurând la viață culturală și au beneficiat foarte puțin de lucrarea de transformare din ultimele decenii. Mișcarea noastră de renaștere s'a săvârșit ca pretutindeni de sus în jos. Dacă o vom lăsa să-și urmeze calea nesălită, fără o impulsivitate care să zorească pătrunderea ei în masele populare, va trebui să treacă timp îndelungat până ce le va lua în curentul ei“.

„Noi nu avem încă numărul trebuitor de școli primare, pentru populația noastră și în fiecare an rămâne aproape jumătate din copiii de școală, cari nu se pot folosi de binefacerile învățământului; de altă parte alți copii reușesc să se sustragă după un an ori doi de la școală, ca să sporească numărul neștiutorilor de carte. Astfel suntem nevoiți să organizăm o instituție, care să dea știință de carte celor cari au trecut vârsta frecvențării obligatorii a școlii primare“.

„La ridicarea nivelului cultural, moral și economic al poporului sunt datori să colaboreze toți aceia cari au o putință cât de mică de-a contribui la aceasta acțiune, să dea concursul lor de muncă și pricepere, fără tocmeală, fără șovăire“.

„În special corpul didactic și preoțimea, prin numărul cel mare al membrilor lor, prin cultura și pregătirea lor tocmai în direcția instruirii maselor, prin natura misiunii lor, care îi pune în contact neîntrerupt cu poporul, și prin faptul că sunt răspândiți pe toată întinderea țării, până în unghiurile cele mai îndepărtate, sunt cei dintâi factori, chemați ca să ia parte activă la aceasta operă de înaintare a poporului prin cultură. Aceasta operă trebuie să înceapă din școală“.¹⁾

1) Instrucțiunea Casei școlilor. Nr. 9813—1922 pag 3—4.

Activitatea extrașcolară a corpului didactic din Ardeal se întinde destul de departe în trecut, aproape de începuturile noastre de viață culturală mai intensivă. Primele începuturi le a făcut Metropolitul Șaguna la anul 1870, când prin circularul Nr. 225 școl. se adresează protopopilor și-i invită, ca în înțelegere cu preoții și învățătorii, să înființeze pretutindeni școli de adulți (cursuri pentru analfabeți), cari au funcționat probabil până la anul 1872, de când nu se mai face nici o amintire despre ele ¹⁾

În anul 1908 „Astra” a reinviat cursurile amintite și a introdus conferințele populare, cari înainte de războiu luaseră un avânt frumos.

În vechiul regat activitatea extrașcolară a introdus-o fostul Ministru al Instrucțiunii, însușitul și marele bărbat de școală, Spiru Haret la anul 1898. ²⁾ Acțiunea a produs o mișcare vie, pe urma căreia s'au realizat frumoase progrese.

Pe lângă cele amintite, învățătorii au înființat și condus coruri bisericești și profane, au aranjat teatre, producții, etc. Acțiunea însă n'a avut caracterul unei activități sistematice și generale.

În trecut la începutul înjghebării activității extrașcolare a învățătorilor, mulți bărbați de școală au luat poziție contra ei. Unii susțineau, că aceasta activitate este „nerealizabilă și mai ales primejdioasă existenței școlii române” (Dr. Petru Șpan) ³⁾, iar alții cereau ca învățătorul să rămână numai la copii în școală, altcum s'ar neglija învățământul etc. De atunci părerile au trecut prin mari schimbări. Astăzi toată lumea este deplin convinsă despre însemnătatea și necesitatea activității extrașcolare a învățătorului. S'a dovedit și aceea, că învățătorii prin aceasta activitate fac bune servicii neamului, școlii și lor înșile. Învățătorii harnici, cari dezvoltă activitate extrașcolară și în școală își fac datoria cu mai bune rezultate decât aceia, cari nu se ocupă cu nici o activitate extrașcolară, după cum se poate vedea din datele publicate de Dnul N. Nicolaescu, fost inspector școlar, în „Revista generală a învățământului” sub titlul „Mișcare economică la sate.” (Anul VII. No. 5. din Decembrie 1911), care ajunge la constatarea că: „activitatea aceasta, prin urmare, departe de a fi o piedecă pentru bunul mers al școlii propriu zis, din contra pare a fi un îmbold.” ⁴⁾

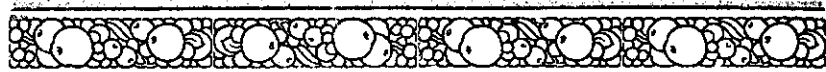
(Urmare în Nrul 15)

1) Dr. I. Mateiu: „Din carnetul unui dascăl”, pag. 98.

2) Dr. O. Ghibu: „Anuar pedagogic”, 1913. pag. 99.

3) Dr. O. Ghibu: Anuarul pedagogic (1913) pagina 96.

4) Gh. Adamescu: Problema educației populare și activitatea extrașcolară pagina 38.

Rolul social al învățătorului din trecut și din prezent

Statul, nu-și poate pune temeliiile sale, decât pe umerii știutorilor săi de carte. Cu cât într'o țară sunt mai mulți știutori de carte, cu atât fericirea acelei țări este mai mare și viceversa, cu cât sunt mai puțini, cu atât treburile acelei țări merg mai rău. Aceasta depinde în primul rând de preocuparea față de școală, ce o manifestă conducătorii statului respectiv.

La noi în țară, până mai acum vre-o 54 de ani, conducătorii, au arătat un interes foarte vitreg în ceace privește luminarea poporului prin școli.

Abia la anul 1864 în timpul domnitorului Alexandru Cuza, Ministrul *N. Crețulescu* introduce legea, prin care impune obligativitatea instrucțiunii primare dar, poporul de atunci, atât conducătorii cât și condușii, nu era deloc pregătit pentru a înțelege legea Ministrului *N. Crețulescu*.

Nu trebuie să ne mirăm însă, deoarece faptul acesta se atribuie în primul rând că suferisem 100 de ani jugul fanarioților și țara noastră abia își închegase viața de stat. Opresiunea fanarioților a avut urmări atât asupra politicii țării, cât și asupra vieții sociale, deoarece după un an dela legea *N. Crețulescu* adică la anul 1865, alt Ministru al școalelor *C. A. Rosetti* se adresează prin „Monitorul Oficial“ tuturor primarilor din țară ca să înființeze școli sătești pentru copiii însă, n'a avut nici un răsunset acest apel fiindcă și ei erau analfabeți.

Dar la ce să mai vorbim de acele timpuri când vedem că chiar astăzi, după 54 de ani, ne trebuie încă multe școli și multe de îndeplinit pentru a scăpa țara de analfabeți.

Ce au făcut învățătorii de atunci? Existau? Ce rol social aveau? Ce rebue să facă astăzi?

Firește că erau și atunci învățători, dar din punct de vedere al felului cum și-a înțeles dascălul de atunci rolul său social și cum i-l'au înțeles pe acele vremuri, poporul și guvernarea, putem împărți timpul trecut dela 1864 și până astăzi, adică 60 de ani, în două epoce — una dela 1864 până la 1893 și a doua dela 1893 până astăzi.

În epoca I adică dela 1864 până la 1893, nu poate fi vorba de un rol social al învățătorilor, deoarece conducătorii destinelor școlii, erau și ei streini de preocupările școlii sătești. Acei conducători nu urmăreau pe atunci decât învățarea scris-cetitului, a socotelilor și în mai mare măsură catechismul, dar și aceasta nu în toate părțile, ci numai în centrele mai populate. Școlile erau înființate cu scopul de a-și fabrica din școlari elemente funcționarești de care se simțea mare lipsă și anume: scriitorăși pentru birouri, cântăreți de biserică și mai ales logofeți ca să aibă cine să țină socotelile avuturilor boerești.

Pentru satisfacerea acestor cerinți, dascălul nu era nevoe ca să știe mai mult decât ceeace preda elevilor săi — de unde rezultă că oricine care știa să citească, să scrie și să socotească puțin, putea fi învățător. Pe atunci nu era și nici nu se simțea lipsa stabilității breslei învățătoarești, deacea și plata lor nu era mai mare ca a unui pândar sau ca a unui cioban dela oi. Învățătorul vremurilor vechi era plătit cu un sorcovăț de fiecare cap de copil și în plus de aceasta avea mâncarea pe care bietul coleg o lua azi la un sătean și mâine la altul care avea copii la școală, dar de multeori rămânea nemâncat deoarece săteanul nu era acasă sau era dus la lucru.

În această epocă, vedem deci că învățătorul nu are o pregătire sistematică și nici rol social stabilit, era tratat la fel ca cel mai din urmă servitor, suferind jugul umilințelor alături de sătenii lui.

Toemai către sfârșitul epocii, vedem un interes ceva mai deosebit din partea guvernărilor, care se vede că și-au dat seama că peste întuneric nu pot înălța clădirea cea mare a statului. Înființează mai multe școli sătești. Se pune mai mult preț pe pregătirea învățătorilor fără de care s'a văzut că nu poate exista școala, adăugându-se treptat școalelor pregătitoare care s'au înființat, întâi un an, pe urmă doi, trei, patru etc. Li se fixează un salar bugetar și li se dă o mai mare considerație.

În a doua epocă, adică dela 1893 încoace învățătorul este

sigur de situația lui, pregătit bine intelectualicește în școli normale, care în ultimul timp s'au ridicat la șase ani, începe a-și da bine seama de rolul său și de ce are să facă pentru binele țării sale. În primul rând învățătorul vede că poporul se găsește în cea mai neagră mizerie materială, speculați fiind de samsari și cămătari streini care prin diferite mijloace le storceau tot avutul lor și că în asemenea împrejurări nu pot a-și exercita opera lor. Cu alte cuvinte, dascălimea își pricepuse rolul social și acum voiau ca și marele pedagog Pestalozzi de altădată, să scoată mai întâi poporul din mizeria lui socială și pe urmă să-l trezească pentru o nouă viață morală. În acest scop au apărut băncile populare înființate de ei — la început foarte puțini (în 1893 existau șase) și pe urmă din ce în ce mai multe, iar astăzi mai în fiecare comună unde este un învățător destoinic, există și o bancă, unde țaranul vine cu micile lui economii și le depune ca „bani albi, pentru zile negre“, ori spre a-i servi când îi trebuie. Cei care vor să se imprumute, astăzi nu mai merg la cămătari ca să-i ia ca pe vremuri dobândă mare, sau să-și amaneteze locul, casa, ori vitele, — se duc la banca lor unde pe lângă un procent mic, ridică suma de care are lipsă și-și face treburile cum dorește.

Datorită acestor bănci, sătenii astăzi stau bine, pe lângă aceasta ei înțeleg pe deplin rostul școlii, trimițându-și cu drag copiii la învățătură și aproape că nu avem școli pentru toți copiii lor de școală. Dar până să ajungem aici, învățătorii au avut mult de lucru și de luptat, lupta le-a fost grea și aproape de nefvins, dacă providența nu le-ar fi scos înainte oameni trimiși parcă a-nume pentru școală ca: Spiru Haret, Gh. Duca, Petre Gârboviceanu, Fotiu Enescu, Dr. Istrate și alții, care au înțeles rolul cel mare al școlii și alături de munca învățătorilor au ridicat școala la nivelul ei de astăzi.

Paralel cu lupta economică, învățătorii încep să se miște, încep lupta pentru cultura morală și culturală pe care o vedem manifestându-se și în cercurile culturale unde învățătorii se adună și discută fel de fel de chestiuni școlare, punându-se în contact cu metodele noi de predare. Afară de aceasta au înființat cursuri de adulți, fac reuniuni de cursuri și dau serbări cu caracter moral și instructiv. Lupta cea mai interesantă din această perioadă a fost dusă pentru revendicarea drepturilor lor, la o viață mai omenească și mai demnă de menirea ce o au, dar la rezultat satisfăcător n'au ajuns nici astăzi. În acest scop au ținut

congrese începând din anul 1898 când s'a ținut primul congres învățătoresc și de atunci încoace s'au ținut tot mai multe al căror rezultat este: stabilitatea corpului didactic pe deplin asigurată, dreptul de a se recruta persoane de control și dintre învățători, avansări la gradații și în fine activitatea socială și morală a învățătorului a fost recunoscută pe deplin de opiniunea publică și de lumea politică.

Prin munca fără preget a învățătorilor, prin priceperea lor în a conduce satul și școala, prin dragostea cu care s'au aruncat în luptă, corpul didactic și-a ridicat prestigiul și se bucură de el astăzi. Învățătorii și-au mărit prestigiul și prin măsura, care a fost altfel de mare folos țării, luată de anumiți oameni de stat, de-a li-se permite începând cu anul 1914 ca să devină ofițeri de rezervă, și am spus că măsura a fost de mare folos țării, pentrucă în campania războiului din anii 1916—1918 au arătat cu prisosință, că nimeni nu și-a făcut datoria pe front ca învățătorul ofițer de rezervă. Iată-ne ajunși după războiul cel mare și groasnic care a zguduit din temelii toată lumea. El a înpuținat lumea cu milioane de oameni, a distrus milioane de brațe, mii de minți luminate a căror lipsă se simte astăzi în toate direcțiile, și din care cauză starea economică a tuturor statelor se vede sdruncinată și dată înapoi cu mulți ani.

Pe lângă aceste rele aduse de război, a adus și părți bune și anume din punct de vedere social el a schimbat concepțiile oamenilor aproape cu totul — mai ales a poporului nostru, care venind în contact cu diferite națiuni mai civilizate, le-a dezvoltat conștiința că fără carte nu se poate trăi în lume, sau dacă trăești, trăești prost, le-a dezvoltat dorința de a trăi mai bine și în sfârșit au primit ideea că mulțimea într'o țară este un factor determinant. Din prima idee a eșit că țaranul nostru, fără să mai cârtească își trimite copiii la școală, încep a contribui bucuroși la clădiri de școală și chiar din inițiativa lor s'au construit sute de școli primare după război.

Din a doua dezvoltare reese dorința de a avea fiecare o bucată de pământ al lui pe care să fie stăpân și să-l lucreze singur și această dorință a lor, a fost împlinită cât se poate de mulțumitor de „Reforma Agrară.“

În sfârșit din a treia dezvoltare, a reeșit „Votul Universal“ de care astăzi se bucură orice cetățean român.

La noi în țară partea rea e că mulțimea încă nu are în de-

ajuns educația făcută în acest sens ca să priceapă ce este „Votul Universal” — nu știu cui să i-l dea și cui să nu i-l dea, deasemenea dorința de a trăi mai bine mulți o interpretează greșit, ca prin mijloace nepermise, necinstite să ajungă la trai bun.

Care este rolul social al învățătorului astăzi?

Războiul a adus atâtea schimbări și bune și rele — ce trebuie să facă dascălul în actualele împrejurări? Iată ce!

În primul rând să facă educația civică sătenilor, spre a-i face să înțeleagă rostul dreptului lor.

În al doilea rând să facă educația morală sătenilor printru exemple date de el. Învățătorul trebuie să aibe prestigiul unui bun educator în fața sătenilor.

El nu trebuie să se amestice în afaceri de unde mai târziu ar rezulta scăderea prestigiului român.

Când i s'a incredințat din partea autorităților ceva, să-și mențină cinstea de care se bucură astăzi corpul didactic primar din care face parte. Opinia publică să aibe încredere desăvârșită în învățător. Să nu dea loc la cea mai mică bănuială din partea nimănui.

Acestea sunt îndatoririle sociale ale învățătorului. Și corpul nostru în toate timpurile a dat dovadă că știe să-și îndeplinească misiunea sa, însă acum e datorია statului pentru care lucrăm, să ne trateze mai omenește, dându-ne un salariu care să ne pună în posibilitatea de a nu ne mai gândi la traiul zilei de mâine.

Astăzi învățătorul este cel dintâi element al țării, dela care țărâtimea cere lumină, cinste, moralitate și prezentare corectă în toate împrejurările.

Se cuvine deci să i-se dea acestui factor cultural răsplata ce-o merită!

Iași, la 20 Octomvrie 1924.

Petru Modreanu,
institutor.

CRONICA

IDEI ȘI FAPTE

Vizită ministerială Dl. Ministru al Instrucțiunii Publice Dr. C. Angelescu va vizita noile construcții școlare din județul nostru în cursul acestei luni.

Piesă de teatru pentru școlari. Dna Elena Aciu n. Fabian, profesoară la școala normală de fete din Șimleul-Silvaniei a scris o piesă de teatru intitulată „O șezătoare“, care se poate juca cu mare ușurință și pe scenele noastre sătești. Se comemorează în această piesă marele act al Unirii dela 1 Dec. 1918 însă cu mici variațiuni și schimbări în text, ea poate fi jucată aproape la toate sărbătorile noastre naționale. O recomandăm învățătorilor noștri cu toată căldura. Se poate procura dela librăria Avram din Zălau.

Numărul școlilor din Ardeal. Ministerul instrucțiunii a publicat o statistică cu privire la situațiunea școalelor din Ardeal.

La o populație de 5.114.124 locuitori avem în Ardeal: 3611 școli primare românești, 44

școli medii, 40 licee, 22 școli normale și 10 școli comerciale. Totalul școlilor secundare 116.

Ungurii au: 1669 școli primare, 86 medii, 40 licee, 19 școli normale și 15 școli comerciale. Totalul școlilor secundare 160.

Germanii au: 403 școli primare, 22 școli medii, 18 licee, 3 școli normale, 3 școli comerciale. Totalul școlilor secundare 41.

Alte confesiuni: 105 școli primare, 4 școli medii, 14 licee.

În total avem în Ardeal 5788 școli primare, 156 școli medii, 97 licee, 44 normale și 29 școli comerciale.

Mai sunt 55 școli primare ale altor confesiuni.

Sentimentalism bolnăvicios. Tânărul învățător din Bucium George Pop și-a curmat firul vieții în ziua de 9 Noiembrie, trăgându-și un foc de carabină în craniu. Moartea i-a fost fulgerătoare. Nimeni nu cunoaște motivele, cari l-au determinat la un gest atât de fatal.

Rândurile acestea le scriem

nu cu intenția de a umplea paginile revistei cu știri senzaționale, ei pentru a semnala o lacună fundamentală în pregătirea sufletească a tinerelor generații, cari înainte de-a da piept cu greutățile vieții, se simt istoviți și fără nici o putere.

Perderea acestui învățător — care putea avea o soartă mai bună — a întristat de moarte sufletele alor 2 părinți bătrâni din comuna Cheud. Dzeu să le întărească inimile pentru a putea suporta această lovitură pe care n'au meritat-o.

Un apel către învățători și către comitetele școlare. Revista „Școala Noastră“ a apărut cu scopul de-a strânge rândurile dăscălimii din Sălaj. Ea și-a luat sarcina de-a pune la curent învățătoria cu toate problemele cul-

turale și profesionale, cari au legătură nemijlocită cu județul nostru și de-ași spune cuvântul sincer acolo unde trebuiește.

Ca o urmare firească — revista — va putea să se achite de datoria sa integrală *numai* când se va bucura de concursul tuturor. Se apropie sfârșitul anului și o bună parte dintre învățători, *dar mai ales comitetele școlare*, nu și-au achitat încă abonamentele. Pentru ca să ne putem achita datoriile facem un călduros apel, către toți oamenii, cari înțeleg intențiunea noastră, pentru a-și plăti cât mai în grabă abonamentele. În mâinile lor stă soarta revistei noastre. Ar fi un păcat să se stingă și aceasta luminiță din județul Sălaj, pe care am aprins-o acum un an cu atâta dragoste.

N. N.

In aceasta parte a revistei se vor publica toate ordonanțele și circularele autorităților școlare superioare. Datorința directorilor și a conducătorilor autorităților școlare subalterne este, ca îndată după primirea revistei, să le înregistreze și execute conștiencios, în cel mai scurt timp.

Revizoratul școlar al județului Sălaj

No. 1802—1924.

Concediu pentru tuberculoză

Publicăm în copie ordinul On. Minister al Instrucțiunii publice cu No. 99529—1924 pentru conformare :

„Comisia medicală centrală a Ministerului ne aduce la cunoștință, că vin dese cereri de concedii însoțite de certificate medicale cu diagnosticul Apicitis sau Indurația vârfurilor plămânilor adică tuberculoză la început.

Cum nici un diagnostic nu se pretează mai bine la simularea boalei decât aceasta și toți petiționarii nu pot fi chemați la București, mai ales că multe certificate nu inspiră toată încrederea, sunteți rugat să luați măsuri ca în viitor să nu se mai înainteze Ministerului nici o cerere de concediu pentru tuberculoză, decât însoțită de analiza spurei dela unul din laboratoarele bacteriologice din regiunea respectivă. Director General Petre Ghișeou ss⁴.

No. 1820—1924.

Oprirea Geografiei Bihorului de Coroiu—Tripon—Domocoș

Comunicăm spre știre și conformare, că On. Minister al Instrucțiunii cu ordinul No. 104047—1924 a dispus retragerea imediată din uz a manualului Geografia județului Bihor de cl. III, de Petru Coroiu, Iosif Tripon și T. Domocoș, întrucât nu este aprobat potrivit dispozițiilor în vigoare.

No. 1824—1924.

Carnete de control pentru ucenici

Cu ordinul No. 96507—1924 On. Minister al Instrucțiunii aprobă că în școlile de ucenici să fie întrebuințate carnetele de control pentru elevii, luate de Dl Cristofor Epure, directorul școalei de ucenici din Cluj și Vă rugăm să luați în acelaș timp măsuri ca în școlile publice de acest fel să se întrebuințeze numai oarnete întocmite în limba română. Dir. Gen. (ss) Ilie Purcariu. Subdirector (ss) Cristesou.

No. 1624—1924.

Elevii adventiști nu sunt scutiți de orele de religie

În conformitate cu ordinul No. 91435—1924. aducem la cunoștință tuturor școalelor primare din județul Sălaj, că deși adventiștii au libertatea de a se întruni în adunări de cult, totuși cultul adventist nefiind recunoscut, copiii părinților de confesiune adventistă nu pot fi scutiți de frecventarea cursurilor de religie. BCU Cluj / Central University Library Cluj

No. 1352—1924.

Cumpărarea revistei „Lumea Copiilor“

Ministerul fiind informat că se fac presiuni asupra elevilor de școală pentru cumpărarea revistei „Lumea Copiilor“, Vă aducem la cunoștință, că Ministerul interzice cu desăvârșire orice presiune s'ar face elevilor pentru cumpărarea acestei reviste căci Ministerul prin circulara No. 127163 ce v'a trimis în 1923 a înțeles să nu se impună cumpărarea ei cu forță, ci numai o recomandă și cine vrea să o cumpere.

No. 1680—1924.

Cumpărarea de imobile pentru școli

Publicăm mai jos copia ordinului No. 35432—1924 dat din partea „Casei Școalelor“ cu invitarea să se execute întocmai. „Vă este cunoscut de sigur interesul ce Ministerul pune pentru a da o dezvoltare cât mai mare învățământului de toate

gradele în care scop a stăruit și stăruie prin toate mijloacele posibile să procure și localurile necesare dezvoltării lui dând Comitetelor școlare un concurs material simțitor. S'a întâmplat însă, că unora din imobilele și terenurile cumpărate în acest scop de Comitetele școlare să nu li-se fi cercetat amănunțit de cei în drept situația lor juridică, fapt ce poate avea ca consecință erori și chiar procese. Pentru a se evita pe viitor contestațiuni ori pretenții din partea acelorora cari au făcut asemenea înstrăinări de imobiliare, Vă rugăm ca în interesul siguranței cumpărărilor ce se vor face, să atrageți atenția președintelor Comitetelor școlare să nu mai facă nici o cumpărare de imobil teren până nu va avea autorizarea Ministerului. Odată cu raportul prin care cere o asemenea autorizare, va trimite și actele de proprietate ce posedă vânzătorul pentru a fi examinat în mod minuțios de serviciul Contencios al Ministerului. În modul acesta și cu concursul Dvs, vom putea avea cumpărări perfecte evitând unele erori ce ar putea avea loc. Ministru (ss) Indescifrabil. Administrator (ss) Indescifrabil.

(ss) *Ioan Mango,*
revizor școlar.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Comitetul școlar județean al județului Sălaj

No. 686—1924.

*Către toate școlile primare, Comitetele școlare
și primăriile comunelor urbane și rurale*

Din experiențele de până aci constatăm, că pe lângă toate instrucțiunile și dispozițiile luate, noua lege a învățământului primar în cele mai multe locuri ori nu se aplică, ori se aplică greșit și superficial, din care cauză frecventarea școlilor este foarte neregulată și învățământul în multe comune încă nu s'a început efectiv.

Vă atragem din nou atențiunea asupra circularelor Revizoratului Școlar și Comitetului școlar județean referitor la aplicarea și executarea dispozițiilor acestei legi în modul cel mai conștient. În special Vă îndrumăm să aplicați cu toată rigoarea dispozițiile art. 19—42 față de părinții copiilor, cari nu frecventează școala, cu atât mai mult cu cât în baza art. 37.

din lege, învățătorii cari nu notează absențiile, directorii cari nu vor întocmi și înainta la timp listele copiilor absentati nemotivat și delegații Comitetelor școlare cari nu vor pronunța amenziile, vor fi împuși să plătească amenziile în locul părinților.

Zălau, la 5 Noemvrie 1924.

Prefect, președinte:
Dr. DOMȘA.

Revizor școlar, secretar
I. MANGO.

**Comitetul central de construcții școlare
al județului Sălaj**

No 112—1924

Către Secretariatele comunale, Comitetele de construcție comunale și de plasă, primăriile comunelor rurale, Subrevizorii de plasă și compania de jandarmi

La reședință

În conformitate cu hotărârile comitetului central de construcții școlare luate în ședința ținută în ziua de 24 August a. c. la Prefectura județului, în cele ce urmează indicăm programa de lucru pentru campania de construcții școlare a anului 1924—1925:

I. *Indicarea comunelor unde urmează să se clădească, arătându-se pădurea de unde se vor tăia lemnele.*

1. *Bocșu Română.* — 1 sală de învățământ pe lângă localul existent. Lemnele se vor tăia din pădurea baronului Kemény Á. din hotarul comunei Chieșd.

2. *Brebi.* — 2 sale de învățământ și locuință. Lemnele se vor lua din pădurea expropriată în hotarul acestei comune și din cea urbarială.

3. *Unguraș.* — 1 sală de învățământ pe lângă localul existent. Lemnele se vor tăia din pădurea expropriată a Statutului rom. cat. Ardelean din hotarul comunei Răstoilul-Mare.

4. *Bocșița.* — Se va cere exproprierea localului existent, întrucât confesiunea reformată din aceasta comună este inexistentă.

5. *Asuagiul de sus.* — 1 Sală de învățământ și locuință, pe lângă localul existent. Lemnele se vor lua din pădurea expropriată a baronului E. Bornemissza.

6. *Băsești*. — 1 Sală de învățământ și o odăiță pentru un învățător necăsătorit. Lemnele se vor tăia din pădurea baronului Bornemissza.

7. *Giurtelecul-Hododului*. — 2 sale de învățământ și locuință. Lemnele se vor lua din pădurea expropriată a baronului Degenfeld.

8. *Bicaz*. — 2 sale de învățământ și locuință. Lemnele se vor primi din „pădurea mică“ din hotarul comunei Ciuta.

9. *Oarța de jos*. — 1 sală de învățământ pe lângă localul existent. Lemnele se vor tăia din pădurea expropriată a baronului Degenfeld.

10. *Guruslăul de Someș*. — 1 sală de învățământ și locuință învățătoarească pe lângă localul existent. Lemnele se vor tăia din pădurea statului.

11. *Chechiș*. — 3 sale de învățământ și locuință învățătoarească. Lemnele se vor tăia din pădurea „Strâmbinosu“ din hotarul comunei Bălan.

12. *Var*. — 1 sală de învățământ și locuință. Lemnele se vor tăia din pădurea expropriată în hotarul comunei Someș-Odorheiu.

13. *Hidig*. — 1 sală de învățământ pe lângă localul existent. Lemnele se vor tăia din pădurea expropriată a baronului L. Károlyi din hotarul comunei Chegea.

14. *Nășfălău*. — 4 sale de învățământ și locuință. Lemnele se vor tăia din pădurea expropriată a băncii „Hungaria“ din hotarul comunei Preoteasa și Subcetate.

15. *Marca*. — 1 sală de învățământ pe lângă localul existent. Lemnele se vor tăia din pădurea expropriată a lui Rafael Zichy din județul B-hor. Comitetul central va interveni în acest scop la Direcția XIII silvică din Sighet.

16. *Șumal*. — 1 sală de învățământ pe lângă localul existent. Lemnele se vor primi din pădurea expropriată a ordinului călugăresc Mōk din județul Bihor. (Se va face intervenția convenită la Dir. XIII. Sighet.)

17. *Cehalul-Român* — 2 sale de învățământ pe lângă localul existent. Lemnele se vor tăia din pădurea expropriată a baronului L. Károlyi din hotarul comunei Chegea.

18. *Reghea*. — 1 sală de învățământ și locuință. Lemnele se vor procura ea și la Șumal.

19. *Giurmelciș*. — 2 sale de învățământ și locuință. Comuna

fiind întinsă, clădirea cea nouă se va ridica în alta parte a comunei. Lemnele se vor tăia din pădurea indicată la comuna Năşfalău.

20. *Recea*. — 2 sale de învăţământ şi locuinţă. Lemnele se vor primi din pădurea expropriată a oraşului Zălau.

21. *Cizer*. — 2 sale de învăţământ pe lângă localul existent. Lemnele se vor tăia din pădurea expropriată în hotarul comunei Bogdana.

22. *Pria*. — 1 sală de învăţământ pe lângă localul existent. Lemnele ca şi la Cizer.

23. *Bănişor*. — 2 sale de învăţământ şi locuinţă. Lemnele se vor primi ca şi la Cizer.

II. Formarea comitetelor de construcţie

În fiecare din aceste comune enumerate mai sus se vor forma câte un comitet comunal de construcţie prezidat de către primarul comunei. Din comitet va face parte: învăţătorul, preotul, notarul comunal şi 4 fruntaşi săteni. Dnii primpretori în decurs de 20 zile dela publicarea acestui ordin vor înainta câte un tablou colectiv de toate comitetele formate.

III. Alegerea şi depozitarea materialului de construcţie

În comunele unde va trebui să se edifice 1 sau 2 sale de învăţământ pe lângă localul existent, problema terenului este rezolvită. În acele locuri unde terenul cel vechiu este necorespunzător, sau terenul lipseşte, acolo se va proceda în consonanţă cu ord. Min. Agr. No. 1632—1924, publicat în No. 9. al revistei „Şcoala Noastră” şi anume: Comitetul comunal va face o cerere către comisia de ocol pentru a eşi la faţa locului şi a expropria terenul cel mai potrivit din comună. În caz, că comisia de ocol nu dă curs cererii, se va arăta cazul consilieratului agricol şi subvizorilor de plasă.

Odată terenul expropriat se procedează la depozitarea materialului. Primarul comunei se va pune în legătură cu Ocolul Silvic cărui îi aparţine pentru fixarea zilei când inginerul silvic ese la faţa locului pentru marcarea lemnului. Pentru o sală de clasă şi locuinţă se vor primi 200 buc. gorun, grosimea între 25—65 cm, şi 160 m³ lemne pentru arsul cărămizii (fag, cer, carpen, plop).

Pentru 2 sale de clasă şi locuinţă se vor primi 280 buc.

trunchiuri de gorun în aceiași grosime și 200 m³ lemne de ars cărămidă.

Pentru 3 sale și locuință, 360 buc. de gorun cu grosimea indicată și 300 m³ de lemne pentru ars cărămidă

Pentru 4 sale de învățământ și locuință 440 buc. de gorun și 400 m³ de lemne pentru arsul cărămizii.

Când se va marca lemnul, un membru al comitetului va fi de față, pentru a pimi întreaga cantitate, ca să nu mai avem dificultăți ca în anul acesta, când în multe locuri a trebuit să procurăm din comerț lemnul pentru ars cărămidă. După marcare lemnului prin prestație comunală se vor tăia și transporta pe terenul unde urmează să se clădească. Dnii primpretori vor supraveghea de aproape felul cum se repartizează prestația și executarea transportului.

IV. Confeccionarea cărămizilor

Ca și în anul acesta, îndată ce se desprimăvărează comitetele comunale vor încheia contracte cu țiganii din comună, sau împrejurime pentru facerea cărămizilor. Se va plăti pentru mia de cărămizi 250—300 lei, dându-se de către comune și puține bucate în natură. Contractele vor fi aprobate de către comitetele de plasă. Dnii primpretori vor da instrucțiuni — oulse din practica anului acestuia — comitetelor comunale de numărul cărămizilor, care trebuie confecționate de fiecare comună în parte.

Transportul petrii de fundament asemenea se va face prin prestație comunală încă în toamna aceasta. Pentru fiecare comitet, odată cu aceasta se anexează și un tablou de materialul de construcție, care se poate procura în regie proprie.

V. Cheltuelile de edificare

Potrivit noii legi a învățământului cheltuelile de edificare le suportă comuna politică, care va trece în bugetul anului 1925 sumele corespunzătoare. Dacă comuna nu are venituri suma necesară construcției se va aduna din repartitie proporțională cu veniturile fiecărei cap de familie din comuna respectivă. Unde se simte nevoia va veni în ajutorul construcției și comitetul central precum și Ministerul. Dnii secretari comunali la întocmirea bugetelor din toate comunele județului vor ținea socoteala de aceasta împrejurare și vor lua în buget la rubrica „Construcții școlare“ suma maximă în raport cu veniturile

VI. Planurile de edificare

Se vor întocmi de către serviciul de poduri și șosele și se vor repartiza tuturor școlilor.

Contractele cu anteprenori în 2 exemplare se vor încheia direct de către comitetele comunale, verificate de comitetul de plasă și central și vizat de către serviciul de poduri și șosele.

În comunele: Rașiș, Stărciu, B. n, Mihaifalău, Chereuș, Ghirolt, unde încă nu s'au început lucrările, se continuă cu depozitarea materialului, iar lucrările se vor începe în primăvară. În comuna Ciuta se vor face reparații radicale actualului edificiu.

La munca aceasta, dela care depinde ridicarea culturală a țărănimii noastre chemăm la lucru pe toți oamenii de bine. Ne bazuim în prima linie pe Domii Primpretori, subrevizori de plasă și notari cercuali, învățători, preoți și primari, cari trebuie să stea în fruntea acțiunii acesteia cu cuvântul și cu fapta. Având cu toții o experiență bogată culeasă din activitatea desfășurată în anul acesta, vom ști din bună vreme delătura toate greutățile cari ne stau în cale.

Zălau, la 29 Octomvrie 1924.

Prefect, Președinte :

Dr. Domșa

Secretar :

Nicolae Nistor

Asociația Învățătorilor secția Sălaj

La apelul nostru, în urma autorizației Minist. Sănătății și Ocrotirilor Sociale, No. 5207—1923, spre a se stringe fonduri pentru ridicarea unui cămin pentru băiații de învățători au răspuns următorii domni și școale cu listele încredințate lor :

Ilie Vetșan inv. în Mălădia lei 40, Ioan Toduț inv. în Săuca lei 102. Petru Varhianovschi inv. în Sudurău lei 173, Marin Astilean inv. Bontida lei 56, Alimpiu Simu inv. Frotă lei 40, Ioan Dascal inv. direct. Reteag lei 154-50, Școala primară Berința lei 56, Ioan Șimon inv. Bănișor lei 555, Școala primară Spornezeu lei 105, Ioan Bălăni inv. Rati lei 50, Gheorghe Pteancu inv. dir. Careii-Mari lei 35, Augustin Moldovan inv. Șienodorheiu lei 40, Școala primară de stat Ciachi-Gărbău lei 120, Stan Iosit inv. Măcău lei 50, Ioan Văscău inv. Agris lei 30 Ioan Ciulea inv. Băița lei 78, Teodor Runcu inv. Corpade

fără sumă. Teodor Bunus Teaca lei 81, Silvania institut de credit Șimleu lei 100, dr. Alexandru Aciu adv. lei 100, Teodor Ilie inv. Șimleu lei 261.50, Sighismund Horvath inv. Simleu lei 32, Valentin Câmpean inv. Simleu lei 131, Ludovic Török inv. Simleu lei 40, Victor Boțan inv. Simleu lei 333, Rozalia Balog inv. Simleu 185.50, dr. Victoria Sabo inv. Simleu lei 139.50, Eug. Ungur grădina de copii lei 162, George Nichita inv. dir. Tășnad lei 375, Gabriela Nichita inv. Tășnad lei 240 Teodor Bunus inv. Teaca lei 81, Aurel Epurean inv. Crasna lei 40, Bart. Surinca inv. Crasna lei 20, Maria Deac inv. Crasna lei 20, Ignat Benedec inv. Crasna lei 20, Gizela Benedec inv. Crasna lei 20, Patrițiu Pop inv. Supurul de jos lei 50, Ioan Heletea inv. Căuaș lei 300, Ioan Silaghi inv. Silvaș lei 50, Vasile Modoc inv. Sărvăzel lei 15, Iosif Coșmuța inv. Santău lei 100, Eremia Chiș inv. Chegea lei 140, Petru Ardelean inv. Supurul de jos lei 74, Vasile Simon inv. Căuaș lei 70, Ioan Filip inv. Tășnad lei 72, Ioan Mateiu inv. Ghirolt lei 340.50, Andreiu Cosma inv. Sărăuad lei 55, Alex. Simonca inv. Mețentiu lei 10, Iosif Varhamoschi inv. Chișfalău lei 40, Alimpiu Precup inv. Unimăt lei 100, Vasile Rob inv. Băsești lei 92, Emil Sârbu Chechiș lei 37, Alex. Boticaș inv. Boian lei 100, Ilie Ciocean inv. Tusa lei 60, Ioan Gozman inv. Zălău lei 30, Ioan Costea inv. Nirșid lei 140, Iuliu Cărpinean inv. Ortelec lei 50, Iulia Gulyas inv. Zălău lei 20, Bela Macai inv. Zălău lei 20, Elena Govrig inv. Zălău lei 20, Eugenia Bădescu inv. Zălău lei 40, Alex. Sabo inv. Zălău lei 20, Demetriu Gozar inv. Coșeiu lei 105, Ioan Flonta inv. Crășteleo lei 60, Gavril Câmpean inv. Gălpăia lei 40. Ioan Rus secr. Tășnad lei 420, Vasile Dobocan inv. Tranș lei 200 Școala primară Micu lei 33. Danil Graur inv. Giurtelec lei 250, Filiala Bucium lei 116, După depuneri lei 3 50, Tot după depuneri lei 69 50, Tot după depuneri lei 37 50, Suma totală face: Lei: 7458 30 bani, adică: Șaptemii patrusute cincizeci și șapte 30 bani. Emil Pocola a anticipat din al său lei 1000 pentru tipărirea apelorilor.

Marinimoșii donatori și pe calea aceasta primească mulțămirile comitetului inițiator.

Tășnad, la 31 Octomvrie 1924.

Emil Pocola,
fost prez. al asoc. secția Sălaj.